

SÖKANDE

Samhall AB, 556448-1397

Ombud: Advokaten Susanne Wiklund
Advokatfirman Kjällgren AB
Box 1
451 15 Uddevalla

MOTPARTER

1. Försvarets materielverk
115 88 Stockholm

2. Compass Group AB, 556258-1461

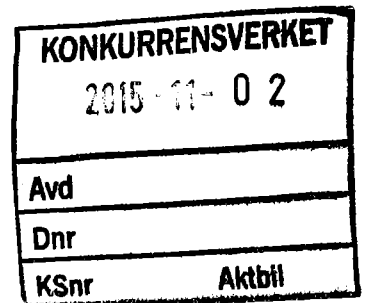
Ombud: Advokaten Christofer Morales och jur. kand Annika Blomqvist
Advokatfirma DLA Nordie KB
Box 7315
103 90 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Samhall AB:s ansökan och förordnar att upphandlingen av Service Management omfattande tjänster och varor inom tjänsteområdena Förplägnad, Lokalvård och Servicetjänster, diarienummer 14FMV4979, avseende kontraktsområde Norr inte får avslutas förrän rättelse har skett på så sätt att en ny utvärdering genomförs, vid vilken anbudet från Compass Group AB inte ska beaktas.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Försvarets materialverk (FMV) genomför genom ett urvalsförfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, en upphandling av Service Management omfattande tjänster och varor inom tjänsteområdena Förplägnad, Lokalvård och Servicetjänster, dnr 14FMV4979, inom fem kontraktsområden varav Norr är ett.

Enligt tilldelningsbeslut daterat den 19 juni 2015 avseende kontraktsområde Norr hade Compass Group AB (Compass) lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Av tilldelningsbeslutet framgår vidare att Samhall AB (Samhall) lämnat det anbud som efter Compass anbud var det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Samhall AB ansöker om överprövning av upphandlingen avseenden kontraktsområde Norr och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att en ny anbudsutvärdering genomförs varvid anbudet från Compass förkastas och Samhalls anbud därmed tilldelas kontraktet.

Till stöd för sin ansökan anför bolaget bl.a. följande. FMV har brutit mot den grundläggande principen om likabehandling som följer av 1 kap. 9 § LOU genom att utvärdera och anta anbudet från Compass trots att det inte uppfyller samtliga ska-krav. Ska-krav är krav om måste uppfyllas för att ett anbud överhuvudtaget ska kunna utvärderas. En upphandlande myndighet som inte iakttar detta bryter mot likabehandlingsprincipen, vilket har bekräftats upprepade gånger i rättspraxis. FMV har uppställt höga krav på förplägnad, lokalvård och miljöaspekter. Uppfyllelse av högt ställda obligatoriska krav medför ökade overheadkostnader i företaget. Det innebär en konkurrensfördel såvitt avser priset på en offererad vara eller tjänst att inte ha höga overheadkostnader för hög kvalitet, omfattande miljöarbete

och uppfyllelse av höga krav. Det är därför av vikt att anbudsgivare som uppfyller uppställda obligatoriska krav inte missgynnas genom att företag som inte uppfyller kraven ändå accepteras. Ett sådant handlande strider mot likabehandlingsprincipen då olika anbudsgivare inte bedöms efter, eller behöver uppfylla, samma krav. Anbudet från Compass är bristfälligt i ett antal avseenden:

- Enligt kravspecifikationen ska anbudsgivaren garantera att frukostutbudet varje dag består av bl.a. tomat alternativt paprika. Compass har inte angett vare sig tomat eller paprika i sina exempelmenyer avseende frukost.
- Anbudsgivaren ska lämna exempel på en treveckorsmeny som ska innehålla två alternativa huvudrätter vid lunch och middag för samtliga veckans dagar. Compass anbud saknar en huvudrätt och en lunchrätt i sin "lunchmeny 1".
- Max 10 % av huvudkomponenterna på matsedeln under en treveckorscykel ska vara prefabricerad. I Compass anbud finns fem till sex prefabricerade huvudkomponenter i lunchmenyn under tre veckor och fem prefabricerade huvudkomponenter i middagsmenyn. Det innebär att mängden prefabricerade huvudkomponenter på treveckorsmatsedeln överstiger 10 %.
- Anbudsgivaren ska servera frukt vid lunch eller alternativt efter förfrågan till middagen. Compass anbud saknar frukt i den s.k. ISO-menyn (isolerad/portionsförpackad mat) för lunch samt för kvällspaket 2.
- Kvällsmålet ska utgöra cirka 10 % av dagens energiintag. Enligt Compass anbud ingår det tre liter mjölk i varje kvällspaket. Bara mjölken i kvällspaketet utgör mellan 40 % och 90 % av dagsbehovet.
- Avseende ISO-menyn så ska anbudsgivaren servera två huvudrätter till lunch och middag varje måndag – fredag och vid helger då vardagsordning gäller. Compass anbud saknar en rätt i ISO-menyn för lunch och en rätt i ISO-menyn för middag.
- Avseende ISO-menyn ska anbudsgivaren iaktta att en huvudkomponent på matsedeln under en treveckorscykel ska vara max 10 % prefabricerad. Enligt Compass anbud finns fyra prefabricerade huvudkomponenter i lunchmenyn på två veckor och tre huvudkomponenter i

middagsmenyn på tre veckor. Detta innebär att mängden prefabricerade huvudkomponenter på tvåveckorsmatsedeln överstiger 10 %.

- Avseende ISO-menyn ska anbudsgivaren garantera att frukostutbudet varje dag består av bl.a. leverpastej (alternativt medvurst eller kalkon) och tomat alternativt paprika. Compass har inte angett tomat eller paprika i sina frukostmenyer och inte heller offererat leverpastej, medvurst eller kalkon i frukostmeny 3 och 4.
- Även avseende ISO-menyn ska kvällsmålet utgöra cirka 10 % av dagens energiintag. Enligt Compass anbud ingår det tre liter mjölk i varje kvällspaket. Bara mjölken i kvällspaketet utgör mellan 40 % och 90 % av dagsbehovet.
- Ärtsoppa och pannkakor ska serveras varje torsdag. Ärtsoppa saknas i Compass anbud.
- Anbudsgivaren ska bifoga rutiner/interna dokument där anbudsgivarens arbetsmetod för hantering av krav på städmetoder framgår. Dessa ska visa hur anbudsgivaren säkerställer säker hantering av kemiska produkter. Av Compass anbud framgår inte hur Compass, som anlitar underleverantör, säkerställer säker avfallshantering av kemikalier.
- Anbudsgivaren ska säkerställa att kemiska produkter som används inom tjänsten för lokalvård uppfyller kraven i bilaga 13. Av Compass anbud framgår inte att de upprätthåller det obligatoriska kravet på att inga produkter som innehåller parfym får användas. Compass underleverantör har i sin beskrivning uppgett att enligt deras interna krav ska de kemiska produkterna i möjligaste mån vara fria från färg och parfym.
- Avseende webportalen så ska anbudsgivare bifoga en redogörelse för möjligheter och begränsningar i webportalen som inkluderar exempelvis högsta antal avropare och högsta antal samtidigt avropare. Compass anbud saknar uppgift om högsta antal simultana användare.
- FMV har som svar på fråga under anbudstiden uppgett att hosting av databas ska förläggas på svenskt territorium. Av Compass anbud framgår inte att hosting kommer ske i Sverige. Av beskrivningen framgår tvärtom att det är ett globalt system där hostning sker i koncerngemensamma system som kan vara lokaliserade utanför svenskt territorium.

FMV bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande.

Enligt ska-krav III i Svarsformuläret ska ett exempel på en treveckorsmeny för frukost, lunch, middag och kvällsmål bifogas anbudet. Denna exempelmeny ska innehålla två alternativa huvudrätter vid lunch och vid middag för veckans samtliga dagar inklusive dessert. Kravet i den Allmänna kravspecifikationen är inte ett krav knutet till exempelmenyerna eller dess innehåll och behöver inte heller uppfyllas i exempelmenyerna. Compass treveckorsmeny saknar två huvudrätter. Beaktat att syftet med kravet är att anbudsgivaren ska visa att den kan tillhandahålla en variationsrik meny med rätt typer av rätter under tre veckor anser FMV att Compass anbud uppfyller ska-kravet. Det skulle kunna strida mot likabehandlingsprincipen om den upphandlande myndigheten inte förkastar ett anbud som inte uppfyller ett eller flera obligatoriska krav. Härvid bör dock det icke uppfyllda kravet ha relevans i upphandlingen och vara av väsentlig betydelse annars kan istället förfarandet strida mot proportionalitetsprincipen. FMV anser att det inte vore proportionerligt att förkasta Compass anbud på grund av avsaknaden av två stycken huvudrätter då det står klart genom bifogad treveckorsmeny att Compass uppfyller syftet med ska-kravet. FMV anser vidare att bristen i treveckorsmenyn inte är sådan att den kan anses ge Compass en konkurrensfördel eller snedvrیدا konkurrensen. Bristen på likabehandling torde anses minimal eller försumbar. Compass har genom att kryssa Ja i rutan vid ska-kravet 4.4. i Svarsformuläret åtagit sig att uppfylla samtliga ställda krav, inklusive antal huvudrätter, vid leverans av tjänsten. Det finns inget krav på att tomat eller paprika ska ingå i frukosten i exempelmenyn. Det finns inga krav på att exempelmenyerna måste innehålla frukt, max 10 % prefabricerade huvudkomponenter eller att kvällsmålen i exempelmenyn måste uppfylla kravet avseende energiintag.

Enligt ska-krav V i Svarsformuläret avseende isolerad/portionsförpackad mat ska anbudsgivaren bifoga exempel på en tvåveckorsmeny för frukost, lunch, middag och kvällsmål. Compass har redan genom den i anbudet

bifogade treveckorsmenyn visat att Compass uppfyller kravet avseende en tvåveckorsmeny samt kan leverera rätt mat och en variationsrik meny även under två veckor. Det finns inget krav att frukosten i exempelmenyerna måste innehålla tomat eller paprika och leverpastej, medvurst eller kalkon. Det finns inga krav på att exempelmenyerna måste innehålla frukt eller max 10 % prefabricerade huvudkomponenter, att kvällsmålen i exempelmenyn måste uppfylla kravet avseende energiintag eller att exempelmenyerna måste innehålla ärtsoppa.

Enligt ska-krav VII i Svarsformuläret ska anbudsgivaren bifoga rutiner/interna dokument där anbudsgivarens arbetsmetod för hantering av krav på städmetoder framgår enligt punkten 3.2.1. i den Allmänna kravspecifikationen. Samhall påstår att avfallshanteringen av kemikalier och hanteringen av avfall för att minska miljöpåverkan inte hanteras i Compass rutin/interna dokument. Det framgår inte av hanteringskraven i den allmänna kravspecifikationen att beskrivningen eller hanteringen måste uppnå en viss nivå eller omfattning för att kravet ska vara uppfyllt. Av Compass dokumentation framgår att allt använt engångsmaterial förpackas separat och slängs på anvisad plats efter städning. Vidare anges att Compass utvärderar alla produkter innan inköp med hänsyn till bl.a. återvinningsmöjligheter och att bolaget genom centralt inköp säkerställer att produkterna uppfyller kriterierna för Bra miljöval eller Svanen. Bolaget har en fastställd materiell standard för kemiska produkter som liksom övriga produkter utvärderats utifrån bl.a. återvinningsmöjligheten och att de uppfyller både interna säkerhets- och miljökrav samt de krav som ställs enligt lagar och förordningar. Compass eftersträvar vidare att alltid där det är möjligt utföra städningen kemikaliefritt. Samhall påstår att Compass rutiner/interna dokument inte uppfyller det aktuella ska-kravet eftersom det inte framgår att inga produkter innehåller parfym enligt avsnitt 3.2.2. i den Allmänna kravspecifikationen. Det som ska hanteras eller anges i rutinerna/de interna dokumenten är endast det som efterfrågas i punkterna

under avsnitt 3.2.1. Kraven i 3.2.2. behöver inte uppfyllas i dokumenten. Compass har åtagit sig att uppfylla samtliga krav i den allmänna kravspecifikationen genom att kryssa i rutan för Ja vid ska-kravet 4.4. i svarsformuläret, inklusive kraven i avsnitt 3.2.2.

Av ska-krav VIII i Svarsformuläret, gällande webportalen, framgår att en redogörelse ska bifogats anbudet och att det där ska redovisas vilka möjligheter och begränsningar som finns i webportalen. Det framgår tydligt av Compass redogörelse att antalet användare är helt obegränsat och att det antal användare som FMV angivit i förfrågningsunderlaget inte är begränsande för vad webportalen klarar av att hantera. FMV anser att beaktat vad som anges i Compass redogörelse om webportalen kapacitet att denna uppfyller det i förfrågningsunderlaget angivna omfattning och behov, d.v.s. att Compass anbud uppfyller kravet avseende redogörelsen. Det framgår inte av ska-krav VIII eller avsnitt 4 i den Allmänna kravspecifikationen att redogörelsen ska innehålla information om vart s.k. hosting kommer att ske. Kravet att hosting ska ske på svenskt territorium är ett ska-krav. Compass har genom att kryssa i rutan för Ja vid ska-kravet 4.4 accepterat och uppgivit att samtliga krav, inklusive kravet avseende hostingland, kommer att uppfyllas vid leverans av tjänsten.

Compass har beretts tillfälle till yttrande. Bolaget bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Compass bestrider att något upphandlingsfel har förevarit i upphandlingen och ansluter sig till vad FMV har anfört i upphandlingen. Compass har tolkat FMV:s förfrågningsunderlag på det sätt som FMV redogjort för. Härvid är särskilt att beakta att FMV, som har upprättat förfrågningsunderlaget, har bäst kännedom om vad som avsetts med de olika krav som uppställs och i vilket syfte de har uppställts och FMV har ett visst tolkningsföreträde.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om den upphandlande myndigheten har följt de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU samt övriga bestämmelser i lagen. Frågan i målet är om det på grund av vad bolaget har anfört finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU.

Upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet, transparens och likabehandling. Ett förfrågningsunderlag ska vara så pass tydligt att samtliga anbudsgivare ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer att ske. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än de som funnits i underlaget och har därför en skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera obligatoriska krav.

Förvaltningsrättens bedömning

Samhall har framfört att den vinnande anbudsgivaren, Compass, avseende kontraktssområde Norr inte uppfyllt samtliga ställda ska-krav i upphandlingen. Samhall har anfört att Compass anbud har brister gällande exempelmenyerna, dokumenteringen över avfallshantering, produkter för lokalvård, webportalen och hosting.

Angående frukostmenyn

Samhall har anfört att Compass anbud är bristfälligt då Compass inte har angett tomat eller paprika i sina exempelmenyer avseende frukost trots att anbudsgivaren enligt kravspecifikationen ska garantera att frukostutbudet varje dag består av bl.a. tomat alternativt paprika.

FMV har invänt att det inte finns något uppställt krav på att tomat eller paprika ska ingå i exempelmenyn.

I den Allmänna kravspecifikationen under punkten 2.1.2.2.1. framgår bl.a. att anbudsgivaren ska bekräfta att måltiderna som levereras under kontraktstiden följer modellen i de menyförslag som lämnas i anbudet. Anbudsgivaren ska även garantera att frukostutbudet varje dag består av minst följande; gröt, fil alternativt yoghurt, mjölk, äppelmos alternativt sylt, flingor alternativt müsli, ägg, grovt fiberrikt bröd, ljust bröd, knäckebröd, bordsmargarin alternativt smör, ost, skinka, leverpastej (alternativt medvurst alternativt kalkon), kaviar, tomat alternativt paprika, frukt, juice, kaffe och te.

I svarsformuläret avseende kontraktsområde norr framgår av ska-krav III att ett exempel på en treveckorsmeny för frukost, lunch, middag och kvällsmål ska bifogas anbudet. I ska-krav III ställs emellertid inga krav avseende frukostens innehåll utan istället hänvisas till den Allmänna kravspecifikationen punkten 2.1.2.2.3.2, där det inte heller ställs några krav avseende frukostmenyernas innehåll.

Förvaltningsrätten konstaterar att kravet avseende frukostmenyernas innehåll i den Allmänna kravspecifikationen punkten 2.1.2.2.1. är hänförligt till själva genomförandet av avtalet. Det är således inte ett krav som ska vara uppfyllt i samband med inlämnandet av anbudet och behöver

således inte heller vara uppfyllt i exempelmenyerna. Compass anbud är därmed enligt förvaltningsrätten inte bristfälligt på denna grund.

Angående treveckorsmenyn

Samhall har anfört att Compass anbud är bristfälligt eftersom det saknas en huvudrätt i "Lunchmeny 1" för lördag och söndag.

FMV har anfört att syftet med det aktuella kravet var att säkerställa att anbudsgivaren kan tillhandahålla en varierad meny med rätt typ av rätter under tre veckors tid och att Compass visat sådan förmåga genom den bifogade exempelmenyn. Enligt FMV vore det under dessa omständigheter oproportionerligt att förkasta Compass anbud även om det inte till fullo uppfyller ställt ska-krav. Compass har även genom att kryssa Ja i rutan vid ska-kravet i punkten 4.4. i Svarsformuläret åtagit sig att uppfylla samtliga ställda krav, inklusive antal huvudrätter, vid leverans av tjänsten.

I den allmänna kravspecifikationen under punkten 2.1.2.2.1. framgår bl.a. att anbudsgivaren i svarsformuläret ska bekräfta kravuppfyllnad samt lämna exempel på en treveckorsmeny, i separat bilaga, för frukost, lunch, middag och kvällsmål för MR. Denna exempelmeny ska innehålla två alternativa huvudrätter både vid lunch och vid middag för veckans samtliga dagar inklusive dessert enligt 2.1.2.2.3.2. oavsett vad som framgår av den Lokala kravspecifikationen. I Svarsformuläret, ska-krav III, framgår samma krav.

I målet är ostridigt att Compass inte angett två huvudrätter för veckans samtliga dagar i exempelmenyn. Compass har dock kryssat Ja i svarsformuläret under frågan om bolaget uppfyller samtliga krav i den Allmänna kravspecifikationen. En upphandlande myndighet kan dock inte vid sin bedömning av om ska-kraven är uppfyllda nöja sig med att kon-

statera att en anbudsgivare i sitt anbud uppgett att samtliga krav i förfrågningsunderlaget är uppfyllda om det finns andra uppgifter i anbudet som visar på motsatsen (jmf. Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 6690-6691-11). Förvaltningsrätten anser därför att Compass inte uppfyllt samtliga ställda ska-krav i upphandlingen och att det därför skulle kunna vara i strid med likabehandlingsprincipen att FMV utvärderat anbudet trots denna brist.

FMV har åberopat att det skulle vara i strid med proportionalitetsprincipen att förkasta Compass anbud på denna grund. Om en upphandlande myndighet inte förkastar ett anbud som inte uppfyller ett ska-krav kan ett sådant förfarande strida mot likabehandlingsprincipen. För att en upphandlande myndighet i en sådan situation ska ha fog för att ändå behålla ett anbud som inte uppfyller samtliga krav måste kraven som inte är uppfyllda sakna relevans i upphandlingen och ha oväsentlig betydelse.

Proportionalitetsprincipen ska upprätthållas genom hela upphandlingsprocessen. Proportionalitetsprincipen förutsätter att kraven på upphandlingsförfarandet står i rimlig proportion till de mål som eftersträvas. Upphandlingens art och värde ska därför beaktas exempelvis när villkoren för att delta i upphandlingen fastställs (prop. 2009/10:180 s. 91). Uppställda krav ska också ha ett naturligt samband och stå i proportion till det behov som ska täckas (prop. 2006/07:128 s. 132). Åtgärden ska således inte gå längre än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet.

Förvaltningsrätten kan konstatera att det i anbudsförfrågan och de aktuella kravspecifikationerna uppställs en mängd krav på hur det bolag som tilldelas kontraktet ska utföra uppdraget. Majoriteten av dessa krav har emellertid inte utgjort ska-krav som ska uppfyllas vid inlämning av anbud utan ska i stor utsträckning istället uppfyllas vid genomförandet. Att exempelmenyerna ska innehålla två alternativa huvudrätter är dock ett av

de krav som FMV har valt ska vara uppfyllt vid anbudsinlämningen. Detta kan inte förvaltningsrätten tolka på annat sätt än att FMV har bedömt att det är av stor vikt att redan vid anbudsutvärderingen kunna säkerställa att de sökande bolagen kan ställa upp en tillräckligt varierad meny innebärande att två alternativa huvudrätter erbjuds vid varje lunch och middag i tre veckors tid. Kravet om två alternativa huvudrätter ska även uppfyllas vid det praktiska utförandet av tjänsten. Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av det anförda att det uppställda ska-kravet inte kan anses vara av oväsentlig betydelse. Vidare anser förvaltningsrätten att det uppställda kravet är proportionerligt för det angivna syftet, varför det inte går att bortse från ska-kravet som uppställts i upphandlingen.

Till skillnad från FMV anser inte förvaltningsrätten att Compass uppfyllt det angivna syftet med det uppställda ska-kravet, nämligen att Compass i praktiken ska kunna tillhandahålla en varierad meny enligt FMV:s specifikationer, genom att komma in med exempelmenyer som inte uppfyller det uppställda ska-kravet.

FMV har därmed brutit mot den grundläggande principen om likabehandling som följer av 1 kap 9 § LOU genom att utvärdera och anta anbudet från Compass trots att anbudet inte uppfyller samtliga uppställda ska-krav. Då Samhalls anbud vid utvärderingen har ansetts vara det näst mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet har Samhall lidit skada då anbudet från Compass har utvärderats. Ansökan om överprövning ska därmed bifallas på så sätt att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts innebärande att anbudet från Compass inte ska beaktas.

Vid denna utgång i målet saknas skäl att pröva de av Samhall i övrigt åberopade grunderna.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Lisa Willman

Förvaltningsrättsfiskal

Madeleine Pettersen har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.